

Κάθε χρόνο στις 2 Απριλίου, η Διεθνής Οργάνωση Βιβλίων καθιέρωσε την Παγκόσμια Ημέρα Παιδικού Βιβλίου. Είναι η ημέρα που γεννήθηκε ο Δανός παραμυθάς Χανς Κρίστιαν Άντερσεν.

Παρότι στην Ευρώπη το παιδικό βιβλίο είχε ξεκινήσει από το 18ο αι. στην Ελλάδα οι πρώτοι συγγραφείς παιδικών βιβλίων εμφανίζονται πολλά χρόνια μετά. Σαν πρώτοι συγγραφείς θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν η Πηνελόπη Δέλτα και ο Γρηγόριος Ξενόπουλος. Ευτυχώς στην εποχή μας το παιδί έρχεται πλέον σε επαφή με το βιβλίο από πολύ μικρό συνήθως από τη βρεφική ηλικία και μάλιστα με τα καινούρια πάνινα και πλαστικά που κυκλοφορούν στο εμπόριο γίνονται εύκολα αποδεκτά από γονείς και βρέφη. Ο γονιός πρέπει να διαβάζει και να ξαναδιαβάζει το εικονογραφημένο πάντα βιβλίο έχοντας το παιδί στην αγκαλιά του αφού όπως αποφάνθηκαν οι ειδικοί αυτό συμβάλλει στη σωστή γλωσσική, νοητική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού.

Δυστυχώς όμως στην εποχή μας το παιδί δε διαβάζει όσο θα έπρεπε. Οι λόγοι πολλοί. Ας δούμε μερικούς.

Κατ' αρχήν η έλλειψη οικογενειακής παράδοσης. Βασική προϋπόθεση για να αγαπήσουν τα παιδιά τα βιβλία θα πρέπει πρώτα οι γονείς να χουν δείξει όμοια συμπεριφορά. Να επισκεφτούν με τα παιδιά τους μια βιβλιοθήκη, μια έκθεση βιβλίου(είναι μια καλή ευκαιρία να γίνει αυτό στο σχολείο μας, αφού την Κυριακή θα διοργανώσει παρόμοια), να αγοράσουν ή να δανειστούν βιβλία για τα παιδιά τους, να γεμίσουν τις βιβλιοθήκες τους με βιβλία και όχι με κορνίζες και μπιμπελό, να διαβάσουν ή έστω να «κάνουν» πως διαβάζουν και οι ίδιοι για λίγο.

Δεύτερο η νοοτροπία ορισμένων γονιών αλλά και δασκάλων ότι το διάβασμα εξωσχολικών βιβλίων είναι «χάσιμο χρόνου». Αυτοί μάλλον δε θα χουν ακούσει ότι ένα καλό βιβλίο είναι «ανοιχτό παράθυρο στον κόσμο» ή τη φράση ότι «όταν ανοίξεις ένα βιβλίο, αρχίζει μια γιορτή»

Τρίτο η έλλειψη ελεύθερου χρόνου. Αυτό παρατηρείται κυρίως στις μεγάλες πόλεις όπου οι γονείς «πνίγουν» τα παιδιά με έξτρα

ασχολίες(ξένες γλώσσες, μπαλέτο, πιάνο, αθλητικές δραστηριότητες κλπ)

Τέταρτο στη σειρά αλλά πρώτο στη στατιστική η τηλεόραση. Δεν είναι μυστικό ότι εκπομπές όπως «Μαρία, η άσχημη» και «Παρά πέντε» παλιότερα αλλά και «Ευτυχισμένοι μαζί», «Η Πολυκατοικία» και «Ο Λάκης ο γλυκούλης» σήμερα, έχουν φανατικό κοινό από παιδιά. Βέβαια θα πρέπει να πούμε ότι η τηλεόραση αν θέλουν και οι γονείς θα μπορεί να γίνει φίλος του παιδικού βιβλίου, αφού υπάρχουν εκπομπές σχετικές με αυτό.

Τέλος στα αρνητικά θα πρέπει να τοποθετήσουμε και την απρόσιτη τιμή των βιβλίων. Δε μπορεί να λέγεται κάποιο παιδικό βιβλίο και να τιμάται από 20 –30 €. Δε συμβαδίζουν αυτά.

Ας πούμε όμως κάποια χρήσιμα πράγματα ξεκινώντας από την προσχολική ηλικία:

Πόσο δύσκολη είναι η επιλογή ενός «καλού» βιβλίου;

Είναι γεγονός ότι τα παιδιά αυτής της ηλικίας προτιμούν ότι έχει σχέση με τον εαυτό τους, την οικογένειά τους και τους φίλους τους. Άρα τέτοια βιβλία είναι και τα πιο δημοφιλή σε αυτή την ηλικία. Μπορεί να τους αρέσει ένα βιβλίο απλά από τον αστείο τίτλο που θα έχει(κάποτε η κόρη μου επέμενε να δανειστεί βιβλίο από τη βιβλιοθήκη απλά επειδή τιτλοφορούνταν «ο ερωτευμένος βάτραχος») ή από κάποια ωραία πολύχρωμη φωτογραφία που θα έχει στο εξώφυλλο. Επειδή προτιμούν και «πρέπει» τα βιβλία να είναι εικονογραφημένα θα πρέπει να γίνεται και η ανάλογη επιλογή εικόνων από τους γονείς. Όσο μικρότερο είναι το παιδί τόσο πιο ξεκάθαρη πρέπει να είναι μια φωτογραφία, το έντονο και φωτεινό χρώμα θα πρέπει να προτιμείται.

Και ποιος είναι ο τρόπος που πρέπει να διαβάζουμε στα παιδιά;

Ξεκινάμε από το εξώφυλλο δείχνοντάς το και σχολιάζοντάς το και στη συνέχεια να μας πουν αφού τους πούμε τον τίτλο για τι πράγμα φαντάζονται ότι θα μιλάει. Κατά τη διάρκεια της ανάγνωσης δείχνουμε με το χέρι μας τη φορά των λέξεων ώστε να συνηθίζουν τη φορά γραφής. Να ζητάμε να μας σχολιάζουν αποφάσεις και πράξεις των πρωταγωνιστών, αν είναι σωστές οι ενέργειες που έκαναν ή τι θα μπορούσαν καλύτερο να κάνουν κλπ. Να σταματάμε το διάβασμα και να ζητάμε να κάνουν προβλέψεις για το τι μπορεί να γίνει στη συνέχεια του βιβλίου και να το συζητάμε αυτό και στο τέλος του βιβλίου. Αν τους άρεσε τι ήταν

αυτό ή τι θα ήθελαν να γίνει που δεν έγινε κλπ. Και βέβαια θα «πρέπει» να τους το ξαναδιαβάσουμε και να τους το ξαναδιαβάσουμε όσες φορές μας το ζητήσουν... Και όσο αφορά μεγαλύτερα παιδιά(δημοτικού)τι είδους βιβλία να προτιμούμε;

Η προσφορά κάθε είδους λογοτεχνικού βιβλίου είναι εξίσου σημαντική:

Τα παραμύθια π.χ. πλουτίζουν τη φαντασία των παιδιών και μάλιστα το λαϊκό παραμύθι μπορεί ακόμα να φέρει το παιδί σε επαφή με την παράδοση του τόπου του και το λαϊκό του πολιτισμό.

Διηγήματα-Μυθιστορήματα: Κυρίως απευθύνονται σε παιδιά άνω των 8 ετών με πληθώρα μηνυμάτων από τη σύγχρονη ζωή(κοινωνική αδικία, πόλεμοι, πείνα, μόλυνση περιβάλλοντος, ευτυχισμένη ζωή κλπ).

Ιστορικά-Θρησκευτικά: Κατανοούν με αυτά την ιστορική και εθνική τους κληρονομιά, τη γνωριμία με το δρόμο του Θεού κλπ

Θέατρο: Αγαπητό είδος σε όλα τα παιδιά ανεξάρτητα από ηλικίες αφού το παιδί με το νου του βιώνει τα δρώμενα συμμετέχει πιο ενεργά στις πράξεις των πρωταγωνιστών.

Και κάτι τελευταίο σχετικά με τη διδασκαλία των λογοτεχνικών βιβλίων μέσα στο σχολείο. Δυστυχώς αλλά και εδώ οι εκπαιδευτικοί είναι δέσμιοι της δυσβάσταχτης ύλης των μαθημάτων και του συνεχούς «τρεξίματος» να την τελειώσουν. Οι πρωτοβουλίες που δίνονται πολύ λίγες και η αξιοποίηση λογοτεχνικών κειμένων πλέον γίνεται μέσα από κάποια κείμενα της Γλώσσας(που κι εδώ με τα νέα βιβλία, έχουν γίνει λίγα). Έτσι απομένει στο να γίνουν διαγωνισμοί ανάγνωσης-εικονογράφησης και παρουσίασης(στα βιβλία της Ε΄ έχει σχετική ενότητα), γωνιά της λογοτεχνίας με μικρή βιβλιοθήκη κάθε τάξης(εδώ θα το συζητήσουμε όταν υπάρξει και η κατάλληλη αίθουσα βέβαια στο ελληνικό σχολείο), με ομιλίες από εκπαιδευτικούς ή συγγραφείς σε εκδηλώσεις, αλλά και σύνδεση της λογοτεχνίας και με άλλα μαθήματα(ζωγραφική, μουσική, θέατρο, αλλά και ιστορία-γεωγραφία κλπ).

Τελειώνοντας τα σχετικά για το παιδικό βιβλίο θα αναφέρω ενδεικτικά λογοτεχνικά βιβλία για ανάλογες τάξεις τα οποία πολλά από αυτά θα βρείτε και στην έκθεση βιβλίου που θα διοργανώσει το Σχολείο μας στον αύλειο χώρο την Κυριακή 5 Απριλίου)

A και Β τάξη Δημοτικού:

Η Τοσοδούλα>Άντερσεν

Στο Κουρδιστάν>Ευγενία Φακίνου

Λεξοχαρές και Λεξοπανηγύρια>Θέτη Χορτιάτη

Το βατραχάκι που ήθελε να είναι

νούφαρο>Ελίνα Μαρμαρίδου

Το παραμύθι με τα χρώματα/
Ζωίτσα>Αλέξανδρος Κυριτσόπουλος

Βάτραχοι>Αριστοφάνης

Η Σταχτοπούτα>Πόπη Στρατική

Η χελωνίτσα Καρέττα- Καρέττα και το παλιό

Φολγκσβάγκεν>Χρίστος Μπουλιώτης

Λυσιστράτη>Σοφία Ζαραμπούκα

Καρυοθραύστης>Hoffman

Πινόκιο>Collodi

Η Τουλιπίτσα/Η κόκκινη κοτούλα>Ζωρζ Σαρή

Τα ωραιότερα παιδικά παραμύθια>Όσκαρ

Ουάλτ

Γ και Δ τάξη Δημοτικού:

Ποτέ μη γαργαλάς ένα γορίλα>Ευγένιος Τριβιζάς

Ο Ηρακλής/ Ο Θησέας >Μενέλαος Λουντέμης

Παραμύθι χωρίς όνομα>Πηνελόπη Δέλτα

Το καπλάνι της βιτρίνας>Άλκη Ζέη

Το ερωτευμένο σύννεφο>Ναζίμ Χικμέτ

Λεξοχαρές και Λεξοπανηγύρια>Θέτη Χορτιάτη

Ρωτώ και Μαθαίνω/Ηθελε να τη λένε

κυρία>Έλλη Αλεξίου

Εδώ Σελήνη/ Η Παναγιά του Κάστρου>Νίτσα

Τζώρτζογλου

Σειρά Μυθολογία/ Ομήρου

Ιλιάδα/Ορνιθες>Σοφία Ζαραμπούκα

Το κάλεσμα του δάσους>Τζακ Λόντον

Τα πιο όμορφα παραμύθια>Αγγελική Βαρελλά

Το 33/ Ο Εέ από τα άστρα>Μάνος Κοντολέων

Ροβινσόνας Κρούσος>Ντανιέλ Ντέφου

Ε και ΣΤ τάξη Δημοτικού:

Φρουτοπία>Ευγένιος Τριβιζάς

Λόγια της Πλώρης>Ανδρέας Καρκαβίτσας

Μάγκας/ Τα μυστικά του Βάλτου>Πηνελόπη

Δέλτα

Ο Μεγάλος Περίπατος του Πέτρου>Άλκη Ζέη

Το πάρτι της Μιράντας/Το τέλος των

τεράτων>Κίρα Σίνου

Η Μυστηριώδης Νήσος>Ιούλιος Βερν

Το αυγό της Έχιδνας>Λίτσα Ψαραύτη

Τομ Σόγερ>Μαρκ Τουαίν

Ιστορίες απ' το Βυζάντιο>Σοφία Μαυροειδή-

Παπαδάκη

Οι περιπέτειες του χαμόγελου>Μάρω Λοϊζου

Οι τρεις Σωματοφύλακες>Αλέξανδρος Δουμά

Η Κόρη των Αιγών>Αναστασία Ευσταθίου

